

PARTER**Sökande**

Cinis Fertilizer AB, 559154-0322
Bytaregatan 4 D
222 21 Lund

Ombud: Advokat Tomas Underskog
Advokatfirman Åberg & Co AB
Box 16295
103 25 Stockholm

Motpart

Länstyrelsen i Västerbottens län
901 86 Umeå

SAKEN

Ansökan om tillstånd enligt miljöbalken till uppförande och drift av anläggning för produktion av kaliumsulfat och natriumklorid på fastigheten Bergsbyn 5:79 i Skellefteå kommun

Avrinningsområde:
Koordinater (SWEREF 99 TM)

Skellefteälven (20)
N: 7193456 E: 789320

DOMSLUT**Miljöbedömning**

Mark- och miljödomstolen godkänner den miljökonsekvensbeskrivning som getts in i målet och slutför den specifika miljöbedömningen.

Tillstånd

Mark- och miljödomstolen ger Cinis Fertilizer AB tillstånd enligt miljöbalken att på fastigheten Bergsbyn 5:79 i Skellefteå kommun anlägga och driva en anläggning för produktion av kaliumsulfat och natriumklorid, i enlighet med domsbilaga 1, innefattande rätt att tillverka

1. högst 200 000 ton kaliumsulfat per år och
2. högst 130 000 ton natriumklorid per år.

Villkor

Allmänt villkor

1. Anläggningarna ska utföras och verksamheten bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad Cinis Fertilizer AB har angett i ansökningshandlingarna och i övrigt har uppgett eller åtagit sig i målet, om inte något annat framgår av denna dom.

Buller vid anläggningsarbeten

2. Buller från anläggningsarbeten får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än:

60 dB(A)	Helgfri måndag–fredag	kl. 07.00–18.00
45 dB(A)	Nattetid	kl. 22.00–07.00
50 dB(A)	Övrig tid	

Momentana ljud får inte överstiga 70 dBA nattetid (kl. 22.00–07.00).

Kontroll av bullernivåerna ska genomföras på tillsynsmyndighetens begäran. De angivna värdena ska då kontrolleras genom närfältsmätningar och beräkningar vid berörda bostäder. Ekvivalentvärdena ska beräknas för de tider då verksamheten faktiskt pågår.

Tillsynsmyndigheten får medge avsteg från villkoret i enskilda fall och för kortare perioder om avvikelsen kan ske utan betydande olägenhet för omgivningen.

Buller under drift

3. Buller från verksamheten under drift, inklusive transporter inom verksamhetsområdet, får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än:

50 dB(A)	Helgfri måndag–fredag	kl. 06.00–18.00
40 dB(A)	Nattetid	kl. 22.00–06.00
45 dB(A)	Övrig tid	

De angivna ekvivalentvärdena ska kontrolleras genom närfältsmätningar vid bullerkällorna och beräkningar vid berörda bostäder. Kontroll ska ske så snart anläggningen har tagits i drift eller så snart det har skett förändringar i verksamheten som kan medföra mer än obetydligt ökade bullernivåer och när tillsynsmyndigheten i övrigt anser att kontroll är befogad.

Arbetsmoment som typiskt sett kan ge upphov till momentana ljudnivåer över 55 dB(A) vid bostäder får inte utföras nattetid (kl. 22.00–06.00).

Kemikalier och avfall

4. Lastning och lossning av kemikalier ska ske på ett för produkten tätt underlag med möjlighet att samla upp hela den levererade volymen i händelse av olycka.
5. Farligt avfall ska samlas upp och lagras i avvaktan på bortskaffande. Flytande kemikalier och flytande farligt avfall ska förvaras inom invallade områden som är täta och beständiga mot det som förvaras.

Invallningar ska vara dimensionerade så att de rymmer volymen av den största behållaren och 10 procent av övriga behållares sammanlagda volym.

Invallningen ska skyddas mot nederbörd. Dubbelmantlade behållare får användas i stället för invallning. Behållare ska vara märkta och skyddade mot påkörning.

Golvavlopp får inte finnas där flytande kemikalier eller flytande farligt avfall hanteras.

6. Spill och läckage av kemikalier eller flytande avfall ska omgående samlas upp och tas om hand. Saneringsutrustning ska finnas tillgänglig på lastnings- och lossningsplatser.

Rutin för skötsel av reningsutrustning

7. Rutiner ska finnas för skötsel och underhåll av vatten- och luftreningsutrustningar och annan utrustning som kan medföra påverkan på miljön. Verifikat över genomfört underhåll ska kunna uppvisas för tillsynsmyndigheten efter anmodan.

Dagvatten

8. Dagvattensystemet ska vara utformat så att det har kapacitet att fördröja och sedimentera partiklar. Systemet för dagvatten ska också gå att stänga av vid händelse som riskerar att sprida föroreningar från avfall, kemikalier, råvaror och brand med dagvattnet. Utformningen av dagvattensystemet ska ske i samråd med tillsynsmyndigheten som också får besluta om ytterligare villkor.

Energi

9. Vid nyinstallation ska så energieffektiv utrustning som möjligt väljas. Energi-aspekten ska beaktas vid val av uppvärmningssystem för lokaler, pumpar, fläktar och annan utrustning. Energiaspekten ska också beaktas vid ombyggnad och vid översyn av underhålls- och drifrutiner för verksamheten.

Bolaget ska i den årliga miljörapporten till tillsynsmyndigheten fortlöpande redovisa hur arbetet med att effektivisera energianvändningen för anläggningen fortskrider.

Kontrollprogram

10. För verksamheten ska finnas ett aktuellt och uppdaterat kontrollprogram som visar hur villkoren följs och hur verksamhetens påverkan på hälsa och miljö i övrigt undersöks. I kontrollprogrammet ska anges mätmetoder, mätfrekvens och utvärderingsmetoder. I kontrollprogrammet ska det även finnas en uppdaterad kemikalieförteckning.

Kontrollprogrammet ska lämnas in till tillsynsmyndigheten senast tre månader efter att tillståndet tagits i anspråk eller den senare tid som tillsynsmyndigheten bestämmer.

Avvecklingsplan

11. Bolaget ska till tillsynsmyndigheten senast sex månader innan verksamheten i sin helhet eller i någon väsentlig del upphör lämna in en plan för avveckling. Åtgärder för avveckling och efterbehandling får inte påbörjas förrän planen har godkänts av tillsynsmyndigheten.

Planen ska innefatta frågor som avser omhändertagande av lagrade kemiska produkter och avfall, uppskattad kostnad för de åtgärder som behöver vidtas samt en redovisning av behov av utredningar för att fastställa förekomsten av eventuella föroreningar.

Avsikten med åtgärderna i planen ska vara att säkerställa att nödvändiga åtgärder vidtas för att återställa fastigheten till ett från miljösynpunkt tillfredsställande skick.

Uppskjuten fråga

Mark- och miljödomstolen skjuter upp avgörandet av vilka slutliga villkor som ska gälla för utsläpp till luft.

Utredning

Cinis Fertilizer AB ska i samråd med tillsynsmyndigheten utföra följande utredning.

U1. Bolaget ska följa upp vilken reningsgrad som HEPA-filer ger. För det fall att HEPA-filtret inte har avsedd effekt ska annan reningsteknik utredas i syfte att åstadkomma ytterligare reduktion av de samlade utsläppen av kaliumsulfat och natriumklorid.

Resultatet av utredningen med förslag till slutliga villkor ska ges in till mark- och miljödomstolen senast tre år från det att anläggningen har tagits i drift.

Provisorisk föreskrift

Till dess att annat beslutas ska följande provisoriska föreskrifter gälla.

P1. Det samlade utsläppet av kaliumsulfat till luft får inte överstiga 0,28 kg/timme eller 2 240 kg/år. Det samlade utsläppet av natriumklorid till luft får inte överstiga 0,19 kg/timme eller 1 520 kg/år.

Delegation

Mark- och miljödomstolen överlåter med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken åt tillsynsmyndigheten att meddela ytterligare villkor om utformningen av dagvattensystem (villkor 8).

Igångsättningstid

Den miljöfarliga verksamheten ska ha satts igång senast inom fem år från det att tillståndet har fått laga kraft, annars förfaller tillståndet.

Underrättelseskyldighet

Bolaget ska skriftligen meddela mark- och miljödomstolen och tillsynsmyndigheten när tillståndet tas i anspråk och när anläggningen tas i drift.

Verkställighetsförordnande

Tillståndet får tas i anspråk även om det inte har fått laga kraft.

Innehållsförteckning

DOMSLUT	1
BAKGRUND OCH MÅLETS HANDLÄGGNING	8
YRKANDEN M.M.	9
Sökandens yrkanden och förslag på villkor	9
Motparternas och remissinstansernas principiella inställning	10
ANSÖKAN MED KOMPLETTERINGAR.....	11
Allmän beskrivning	11
Lokalisering	12
Verksamhetsbeskrivning.....	14
Statusrapport	22
Egenkontroll.....	22
Nollalternativet.....	22
Allmänna hänsynsregler	22
Miljöpåverkan	24
Redovisning av samråd.....	25
Icke-teknisk sammanfattning	25
Försiktighetsåtgärder	26
Verkställighetsförordnande.....	27
INKOMNA YTTRANDEN.....	28
Länsstyrelsen.....	28
Nämnden.....	31
Sametinget	34
BOLAGETS BEMÖTANDE	35
DOMSKÄL.....	36
Allmänt	36
Tillåtlighet och tillstånd.....	36
Villkor och uppskjuten fråga	38
Igångsättningstid m.m.	40
Verkställighet.....	41

BAKGRUND OCH MÅLETS HANDLÄGGNING

Cinis Fertilizer AB (Cinis eller bolaget) har utvecklat en process för att tillverka mineralgödsel (kaliumsulfat) ur natriumsulfat, som är en restprodukt från batteritillverkning. Kaliumsulfat är processens huvudprodukt. I processen bildas även bordssalt (natriumklorid). Cinis har ansökt om tillstånd till miljöfarlig verksamhet för att anlägga och driva en verksamhet för tillverkning av mineralgödsel och bordssalt på fastigheten Bergsbyn 5:79 inom Bergsbyns industriområde i Skellefteå kommun.

Cinis ansökan kom in till mark- och miljödomstolen i november 2021. Efter att domstolen först förelagt bolaget om vissa kompletteringar har ansökan därefter skickats på s.k. kompletteringsrunda. Länsstyrelsen i Västerbottens län (länsstyrelsen) och Bygg- och miljönämnden i Skellefteå kommun (nämnden) har lämnat synpunkter om kompletteringsbehov. De synpunkterna redovisas inte särskilt i domen.

Sedan Cinis kompletterat ansökan har mark- och miljödomstolen kungjort ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen i juli 2022. Yttranden över ansökan har kommit in från länsstyrelsen, nämnden och räddningstjänsten i Skellefteå kommun (räddningstjänsten). Havs- och Vattenmyndigheten, Naturvårdsverket och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har avstått från att yttra sig. Cinis har därefter skriftligen bemött yttrandena och kompletterat ansökan i en mindre del.

Mark- och miljödomstolen har bedömt att det är uppenbart onödigt med en huvudförhandling i målet och har i januari 2023 kungjort att domstolen avser att avgöra målet utan huvudförhandling. Inga invändningar mot att målet avgörs utan huvudförhandling har kommit in. Efter kungörelsen har Sametinget inkommit med ett yttrande över ansökan, som bolaget har bemött.

Mark- och miljödomstolen har i deldom den 5 maj 2023 i mål M 2029-21 gett bolaget tillstånd enligt miljöbalken för en liknande anläggning i Örnsköldsvik.

YRKANDEN M.M.

Sökandens yrkanden och förslag på villkor

Tillstånd

Cinis har yrkat att mark- och miljödomstolen meddelar tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken att på fastigheten Bergsbyn 5:79 i Skellefteå kommun anlägga och driva en anläggning för produktion av kaliumsulfat och natriumklorid innefattande rätt att tillverka

1. högst 200 000 ton kaliumsulfat per år och
2. högst 130 000 ton natriumklorid per år.

Igångsättningstid och verkställighetsförordnande m.m.

Cinis har yrkat att mark- och miljödomstolen

- a) bestämmer igångsättningstiden till fem år från det att domen fått laga kraft,
- b) bestämmer tiden för anmälan av anspråk med anledning av oförutsedd skada till fem år från utgången av igångsättningstiden och
- c) ger bolaget rätt att utnyttja tillståndet även om domen inte har fått laga kraft (verkställighetsförordnande).

Sökandens förslag på villkor

Allmänt villkor

1. Om inte annat följer av nedanstående villkor ska verksamheten utföras och bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad Cinis har uppgett och åtagit sig i ansökningshandlingarna.

Kemikalier och avfall

2. Kemiska produkter och farligt avfall ska hanteras och förvaras på ett sådant sätt att eventuellt spill och läckage inte kan nå spillvattenledningar, dagvattenledningar eller omgivande mark. Förvaring får inte ske i närheten av öppna golvbrunnar.

Buller

3. Under anläggningsskedet ska Naturvårdsverkets allmänna råd om buller från byggplatser (NFS 2004:15) tillämpas. Bullrande verksamhet får i huvudsak bedrivas helgfri vardag kl. 07.00–19.00. Tillsynsmyndigheten får medge undantag för bullrande arbeten vid andra tidpunkter och för tillfälliga överskridanden av de riktvärden som följer av de allmänna råden.
4. Buller från verksamheten under drift får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå (Leq) utomhus vid bostäder än:

50 dB(A)	Helgfri måndag–fredag	kl. 06.00–18.00
40 dB(A)	Nattetid	kl. 22.00–06.00
45 dB(A)	Övrig tid	

Momentana ljud (LFmax) får inte överstiga 55 dBA nattetid kl. 22.00–06.00, annat än vid enstaka tillfällen.

Kontroll och avveckling

5. Ett kontrollprogram för verksamheten ska upprättas och lämnas in till tillsynsmyndigheten senast tre månader efter att tillståndet vunnit laga kraft, eller vid den senare tidpunkt som tillsynsmyndigheten beslutar.
6. Bolaget ska senast sex månader före en nedläggning av hela eller delar av verksamheten lämna in en avvecklingsplan till tillsynsmyndigheten för godkännande. Åtgärder för avveckling och efterbehandling får inte påbörjas förrän planen har godkänts av tillsynsmyndigheten.

Motparternas och remissinstansernas principiella inställning

I det här avsnittet redogörs för den principiella inställningen. Inställningen till villkor och förslag på egna villkor från motparter och remissinstanser finns senare i domen, under rubriken ”inkomna yttranden”.

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen har inget att invända mot lokaliseringen och tillstyrker att tillstånd meddelas. Vidare anser länsstyrelsen att de villkor som föreslagits i huvudsak kan godtas men anser att några av dem bör ges en annan utformning och att ett antal nya villkor bör läggas till. Med de förslag till utformning av villkor som länsstyrelsen har och de villkor, skyddsåtgärder och åtaganden som Cinis beskriver bedöms påverkan på människors hälsa och miljön kunna hanteras på ett acceptabelt sätt för omgivningen.

Länsstyrelsen har inte något att invända mot att igångsättningstiden bestäms till fem år räknat från det att tillståndsdomen fått laga kraft eller mot att Cinis får rätt att ta tillståndet i anspråk även om det inte har fått laga kraft.

Nämnden

Nämnden har ingen invändning mot Cinis yrkanden och tillstyrker att tillstånd meddelas för den verksamhet som beskrivs i ansökan. Utifrån vad nämnden kan bedöma om risken för irreversibla skador på miljön anser den att bolagets yrkande om verkställighetsförordnande kan medges.

Räddningstjänsten

Räddningstjänsten har ingen invändning mot ansökan.

Övriga

Sametinget har inte uppgett någon principiell inställning till ansökan.

ANSÖKAN MED KOMPLETTERINGAR

Allmän beskrivning

Cinis grundades år 2018 och har ambitionen att bli en ledande producent av hållbart, cirkulärt och fossilfritt producerat mineralgödsel, det vill säga kaliumsulfat, i Sverige. Bolaget har utvecklat och patenterat en process för att tillverka kaliumsulfat ur restprodukter från annan industri, exempelvis ur natriumsulfat från batteritillverkning och ur elfilterstofft från pappersmassaindustrin. I den verksamhet som Cinis nu söker tillstånd för planerar bolaget ett nära samarbete med Northvolt

som redan finns etablerade på Bergsbyns industriområde, för att kunna nyttja restprodukten natriumsulfat från batteritillverkningen som råvara för den planerade produktionsprocessen av mineralgödsel. Rent natriumsulfat kan utvinnas ur processavloppsvattnet från batteritillverkningen.

Bolaget har sedan tidigare lämnat in en ansökan till mark- och miljödomstolen vid Umeå tingsrätt avseende en verksamhet i Köpmanholmen i Örnköldsvik i vilken elfilterstoft avses användas som råvara. De två verksamheterna planeras alltså tillverka samma produkter med användande av två olika huvudråvaror.

I dag strävar samhället i stort efter att minska sina utsläpp och återvinna material. En implementering av Cinis anläggning bidrar till en mer cirkulär industri genom att restprodukter tas om hand. Eftersom de aktuella restprodukterna från Northvolts verksamhet finns i direkt närhet till den planerade verksamheten uppstår även relativt lägre utsläpp jämfört med om Cinis behövt transportera in råvaror och om Northvolt behövt transportera bort restprodukter.

Marknaden för Cinis huvudprodukt, kaliumsulfat, är stor och växande. I dag omsätts cirka 8 miljoner ton per år och omsättningen förväntas öka till cirka 10 miljoner ton år 2026. Den i dag dominerande processen för tillverkning av kaliumsulfat, Mannheimprocessen, står för 50–60 procent av dagens efterfrågade kaliumsulfat. I Mannheimprocessen används starkt frätande svavelsyra som tillåts att reagera med kaliumklorid vid en temperatur på cirka 700 grader Celsius. Denna process drivs med fossila bränslen och som en biprodukt till kaliumsulfatet produceras även saltsyra.

Med Cinis process används natriumsulfat istället för svavelsyra som input till processen. Natriumsulfatet tillåts att reagera med kaliumklorid i vattenlösning och istället för biprodukten saltsyra bildas natriumklorid, det vill säga vanligt bordssalt. Cinis process kräver inga fossila bränslen och har en betydligt lägre reaktionstemperatur (25–30 grader Celsius) än Mannheimprocessen. Produktionskostnaderna för tillverkning genom Mannheimprocessen är dessutom cirka 30 procent högre.

Cinis kommer att erbjuda cirka 50 permanenta arbetstillfällen vid den planerade verksamheten. Dessa utgörs av tjänster som drifts- och underhållsoperatörer, samt administrativa tjänster inom ekonomi och försäljning. Utöver dessa tjänster kommer ytterligare arbetstillfällen att erbjudas under byggfasen. Cinis verksamhet i Skellefteå kommun kommer löpande generera arbetstillfällen i samband med hantering av produkter och logistik.

Lokalisering

Lokaliseringsalternativ

Cinis har utvärderat flera olika alternativ för lokalisering av verksamheten. De alternativ som har utvärderats är:

- Vivstavarv, Timrå kommun
- Ortviken, Sundsvalls kommun
- Norrsundet, Gävle kommun

- Kalix, Kalix kommun
- Köpmanholmen, Örnsköldsviks kommun
- Bergsbyn, Skellefteå kommun

Det som har varit viktiga parametrar vid etableringen är tillgången till ledig industrimark, goda kommunikationer med närhet till hamn och närhet till Northvolts batterifabrik som kan tillhandahålla natriumsulfat. Efter utvärdering har bolaget kommit fram till att Bergsbyn i Skellefteå kommun och Köpmanholmen i Örnsköldsviks kommun är de mest lämpliga alternativen. En tillståndsansökan avseende en etablering i Köpmanholmen har tidigare lämnats in till mark- och miljödomstolen. Den här ansökan avser etablering i Bergsbyn.

Utformning

Verksamheten planeras på en avgränsad del av fastigheten Bergsbyn 5:79. Verksamhetsområdet är cirka 2,7 hektar stort. Inom verksamhetsområdet kommer det att uppföras ett antal lagerbyggnader och produktionsbyggnader. Lagerbyggnaderna kommer att vara cirka 15 meter höga. På lagerbyggnaderna avser Cinis att installera solceller.

Produktionsbygganden kommer att bli högre än lagerbyggnaderna, preliminärt 30 meter. I anslutning kommer även två mindre byggnader där färdiga produkter lagras och lastas att finnas. Dessa kommer att vara maximalt 40 meter höga. De planerade byggnaderna är förenliga med den gällande detaljplanen för fastigheten. Ett förslag till utformning av byggnaderna och dess lokalisering finns i bilagor till ansökan. Förslaget kommer att vidareutvecklas och exakt utformning av byggnader och andra ytor inom projektområdet kommer att preciseras i ett senare skede, under detaljprojektering.

Möjligheten att anlägga grönytor och utformning av desamma kommer att fastslås under detaljprojekteringen. Cinis har dock redan fastslagit en målbild för verksamhetsområdet utformning med hänseende på gröna värden. Cinis målbild är att:

- Verksamhetsområdet ska inkludera planteringar som bidrar med en grönska som är tilltalande både för de som passerar området, och för de som har området som sin arbetsplats.
- Inom verksamhetsområdet ska biologisk mångfald gynnas. Exempel på åtgärder för att gynna biologisk mångfald som kan bli aktuella är:
 - Att välja inhemska växter till planteringar.
 - Att välja pollen- och nektarrika växter, samt växter med bär till planteringar.
 - Att anlägga gröna tak och väggar, till exempel kombinera solcellerna på lagerlokalerna med gröna tak.

Planförhållanden

Projektområdet omfattas av detaljplan för Bergsbyn 5:79 med flera inom stadsdelen Bergsbyn i Skellefteå kommun. Området är enligt detaljplanen avsedd för industri. Aktuell fastighet angränsar i söder och väster till de detaljplanerade områdena Bergsbyns industriområde respektive Hedensbyn 25:1 m.fl. I norr och i öst

angränsar projektområdet till områden med produktionsskog. Närmsta bostadsbyggnad finns cirka en kilometer från projektområdet.

Skellefteå kommun har valt att justera fastighetsbildningen efter att Cinis lämnat in ansökan om tillstånd. Fastigheten sträcker sig nu i öst–västlig riktning i stället för i nord–sydlig riktning (se bild nedan). Bolagets bedömning är att den ändrade utformningen av fastigheten inte förändrar verksamhetens påverkan på omgivningen.

Bild som visar den justerade fastighetsbildningen.

Verksamhetsbeskrivning

Den ansökta verksamheten beskrivs utförligt i den tekniska beskrivningen. Sammanfattningsvis framgår följande.

Tillverkningsprocess

Tillverkningsprocessens övergripande steg är följande:

1. Natriumsulfat blandas med vatten till en saltlösning.
2. Saltlösningen blandas med kaliumklorid.
3. Från lösningen separeras kaliumsulfat och natriumklorid.
4. Kaliumsulfat och natriumklorid torkas i två separata torkar och packas i storsäck eller 25 kg säckar.

Vid produktion av kaliumsulfat och natriumklorid är reaktionstemperaturen 25–30 grader Celsius, indunstningen/koncentrationen/återvinning av vatten i processen sker vid cirka 100 grader Celsius och slutprodukterna torkas med varmluft vid 170 grader Celsius. I processen används inga höga tryck, flyktiga/explosiva ämnen eller lösningsmedel.

Tillverkningsprocessen är känd sedan tidigare och används för framställning av kaliumsulfat vid befintliga verksamheter. Det som skiljer Cinis tillverkningsprocess från dessa är att restprodukter från industrin används som råmaterial.

Vattenhantering

Vattenförbrukning

Till processen används vatten för att lösa salter. Från det kommunala ledningsnätet kommer cirka 2 m³ vatten per timme att tas. Vattnet återcirkuleras och återanvänds och på så sätt kan vattenförbrukningen hållas nere. Det vatten som har förångats under torkningsprocessen kondenseras ner till vätska igen och samlas upp och leds tillbaka till reaktorerna för att återigen lösa upp salt.

Produkterna torkas i bäddtorkar där den lilla kvarvarande restfukten avlägsnas med torkluften. Det är detta vatten som måste ersättas och mängden beräknas uppgå till 16 000 ton per år. Detta ska jämföras med de 430 000 ton vatten som recirkuleras per år, det vill säga cirka 2 procent av det vatten som används i processen måste ersättas med nytt. I processen kommer det under produktion finnas en total volym på ca 1 600 m³ saltlösning i olika tankar och behållare. Det vatten som avdunstar är det enda vatten som går förlorat. Inget processvatten släpps ut.

Dagvattenhantering

Skellefteå kommun har låtit förprojektera dagvattenhantering inom projektområdet. Dagvattensystemet kommer att vara dimensionerat för att klara de ökande nederbördsmängder som förväntas med ett förändrat klimat. Dagvatten kommer att samlas upp i diken runt projektområdet, ledas österut längs med Torsgatan till en kommunal sedimentationsdamm. Vattnet leds vidare från sedimentationsdammen i en bäck som passerar Inreviken och Yttreviken innan den slutligen mynnar ut i Skellefteälven.

Utsläpp till vatten

Inga brunnar eller avlopp som går direkt till dagvattendamm eller recipient kommer att anläggas i byggnaden. Därmed kommer inga utsläpp till recipient att ske.

Anläggningen kommer uppföras så att spolvatten, läckage m.m. inne i anläggningen leds till golvbrunnar, som samlar upp vattnet och leder detta till ZLD (Zero liquid discharge)-systemet. Vattnet kommer främst att innehålla de salter som hanteras i anläggningen. Det fasta slammet/resterna från detta vatten kommer att tas om hand och hanteras som farligt avfall. I händelse av brand kommer även släckvattnet att ledas till detta system. Om det vid större brand skulle tillföras stora mängder vatten till systemet, kommer släckvattnet att fångas upp i dagvattensystemet.

Sanitært avloppsvatten leds till det kommunala avloppsledningsnätet.

Dagvattenhanteringen inom fastigheten kommer att omfatta intern takavvattning och avvattning av hårdgjorda ytor (parkering och körytor).

Cinis avsåg tidigare att ett underjordiskt magasin ska anläggas dit dagvatten från hårdgjorda ytor leds och att en pump därefter används för att pumpa vattnet till kommunens dagvattennät. Nu har dock Cinis för avsikt att anlägga en s.k. ”makadam-grop” (dvs. en tätgjord stor grop med stenar/grus i). Detta utgör ett bättre alternativ för att hantera samtliga dagvattenflöden. Gropen kommer dock fortfarande dimensioneras för samma flöden och en pump kommer fortsatt behöva användas för att pumpa vattnet från botten av gropen till det kommunala dagvattensystemet. På samma sätt kommer gropen också på samma sätt kunna användas för att fånga upp eventuellt släckvatten i händelse av olycka och där man behåller vattnet genom att stänga av pumpen.

Syftet med magasinet är att fördröja kraftiga flöden som uppstår i samband med regn. Fördröjningsmagasinet dimensioneras för 10-årsregn med klimatfaktor 1,25. Fördröjningsmagasinet töms genom pumpning med flödet 4,2 l/s, ha för att inte öka naturmarksflödet jämfört med idag. Det innebär att magasinet töms efterhand och vid normalt torrväder kommer det att vara tomt. Sannolikheten att en stor brand ska uppstå just när magasinet är fullt (vilket endast sker vid kraftigt regn) måste ses som väldigt liten och risken för att släckvatten inte kan tas omhand via magasinet (när det väl uppstår) är väldigt liten.

Vidare kommer marken på fastigheten att höjdsättas så att byggnader ligger högre än marknivån i fastighetsgräns, så att skyfallsflöden avleds till omgivande diken för vidare avledning till Bergsängesbäcken och Skellefteälven.

Den lagerbyggnad som planeras har låg brandbelastning och den värsta brandhändelsen bedöms vara en brand i hjullastare inne i lagerbyggnaden. Uppsamling av släckvatten planeras invändigt för både lagerbyggnaden och processbyggnaden. Vid händelse av en stor brand med utvändigt släckningsarbete, kan släckvatten magasineras i det utvändiga fördröjningsmagasinet genom att stänga av dagvattenpumpen för att inte pumpa vidare eventuellt förorenat släckvatten till omgivningen.

Det utvändiga fördröjningsmagasinet har en volym om ca 470 m³, motsvarande 6,5 timmars brandvattenförbrukning vid flödet 20 l/s (normal brandbelastning). Även vid ett utsläpp på marken vid olycka kan det utvändiga fördröjningsmagasinet fungera som uppsamling genom att dagvattenpumpen stängs av. Uppsamlat släckvatten och spill hanteras utifrån föroreningsgrad. Ingen rening av detta vatten planeras dock, utan det skulle köras till extern mottagare för behandling.

Som framgår av bl.a. riskanalysen är dock sannolikheten för omständigheter enligt ovan mycket liten och så även påverkan genom släck- och dagvatten.

Med avseende på påverkan genom dagvatten har Cinis utgått från Skellefteå kommuns dagvattenstrategi och de riktvärden för dagvattenföroreningar vid utsläpp till förbindelsepunkt som där anges. Förväntade föroreningshalter från planerad verksamhet (beräknat med StormTac utifrån markanvändningen parkering respektive takyta) och riktvärden för dagvattenutsläpp till förbindelsepunkt kan ses i tabell 1 nedan.

Tabell 1. Föroreningshalter i dagvatten och riktvärden för utsläpp till förbindelsepunkt enligt Skellefteå kommuns dagvattenstrategi ($\mu\text{g/l}$).

Ämne	P	N	Pb	Cu	Zn	Cd	Cr	Ni	Hg	SS	Oljeindex	BaP
Dagvatten	150	1700	14	21	73	0,6	8,3	8,6	0,035	71 000	330	0,03
Riktvärde	230	3500	15	40	140	0,5	25	30	0,1	100 000	5000	0,1

Som framgår av tabellen saknas behov av rening för dagvatten; enbart behov av fördröjning föreligger enligt vad som ovan anges. Den sedimentationsdamm som tidigare beskrivits har därmed numera kunnat konstateras vara onödig och kommer inte att utföras.

Utsläpp till luft

För att torka slutprodukterna kaliumsulfat och natriumklorid kommer varmluft att användas i två separata torkar. Torkluften kommer efter torkningen att genomgå rening i flera steg så att utsläppen av natriumklorid och kaliumsulfat till luften kommer att vara mycket små. Det sker inte några utsläpp till luft av andra ämnen.

Den planerade verksamheten kommer att medföra ett begränsat utsläpp av stoft men det föreligger ingen risk för att miljö kvalitetsnormer för utomhusluft överskrids.

Utsläpp i form av damning från produkter och råvaror kommer att undvikas genom att avlastningen av natriumsulfat kommer att ske inomhus i ventilerade lagerlokal där ventilationsluften filtreras, införsel av produkter till processen ske i ett slutet system för att minska risken för utsläpp och de färdiga produkterna transporteras i säckar respektive bulkbilar.

Gällande utsläpp av partiklar så innebär vidare funktionen av kombinationen cyklon och textilfilter, att utgående halt från detta steg maximalt kommer att uppgå till 10 ppm eller $10,6 \text{ mg/Nm}^3$, vilket är normala värden för textila spärrfilter i utgående luft. Detta antagande ger en beräknad mängd av 0,28 kg/h (eller 2 240 kg/år) för K_2SO_4 samt 0,19 kg/h (eller 1 520 kg/år) av NaCl. Detta flöde kommer därefter att, tillsammans med all evakueringsluft från lokalerna, ledas till ett högeffektivt filtreringssystem. Separationsgraden i filtreringssystemet leder till att partiklar större än PM 2,5 inte släpps ut. Partikelstorleksfördelningen för partiklarna i den avgående luften är i dagsläget okänd men kommer att kunna bestämmas genom kompletterande provtagningar då anläggningen är i gång. Dessa provtagningar kommer att genomföras på årlig basis (eller vid behov) och redovisas i den årliga miljörapporten. Inte heller denna omständighet leder till annan slutsats än den som ovan redovisas.

För utsläpp till luft har en modellering för partikelutsläppen till omgivningen utförts. För beräkningen har gjorts ett konservativt antagande, utan hänsyn till HEPA-filtrets effekt, och därför har beräkningen baserats på de maximala utgående halterna från textilfiltret. Dygns- och årsmedelvärden redovisas och vad gäller årsmedelvärdena visar dessa att de högsta halterna vid bebyggelsen ligger på ca $0,2 \mu\text{g/m}^3$. Koncentrationen av saltpartiklar i utsläppspunkten kommer dock att vara mycket liten och väsentligt lägre än vad beräkningen nu anger. Detta bör även ses i ljuset av att bakgrundshalten i området uppskattas till max ca $4 \mu\text{g/m}^3$ samt att

tillämpbar miljö kvalitetsnormen medför att ett värde på 25 µg/m³ kan godtas och miljö kvalitetsmålets värde ligger på 10 µg/m³. Påverkan på omgivningen till följd av utsläpp av saltpartiklar väntas därmed bli försumbar, vilket är fallet oavsett fastighetens utformning och användning.

De modelleringar som gjorts för att beskriva utsläpp till luft har gjorts, utan hänsyn till effekten av HEPA-filtrer. Detta eftersom det inte är fullt känt hur detta kommer att påverka utsläppen. Modelleringarna visar trots detta att halterna av partiklar som sprids till omgivningen väntas bli försumbara. För att säkerställa antaganden enligt ovan kommer Cinis även att kontinuerligt mäta tryck och flöde i ventilationen och utgående evakueringsluft. Detta för att snabbt kunna upptäcka läckage och nedsatt funktionalitet i reningsanläggningen. Koncentrationen av saltpartiklar mäts i utgående luft på årsbasis och redovisas i miljörapporten.

Eftersom modelleringarna visar på låg påverkan i omgivningen från partikelspridningen (även utan ett fungerande HEPA-filtrer) och sannolikheten för att underhåll eller driftstörning ska kunna orsaka en störning i omgivningen får ses som liten, kommer inte processen att stoppas vid filterbyten. Cinis kommer dock att vid planerade årliga driftstopp att byta ut filtren för att säkerställa hög tillgänglighet. Filtren renas vidare automatisk under drift och det kommer att vara möjligt att inspektera och manuellt rengöra samt underhålla filter under drift

Utsläpp till mark

Cinis bedriver ingen verksamhet utomhus och inget utsläpp förväntas ske till mark. Maskiner såsom hjullastare kommer att drivas med el och inga egna maskiner kommer att förvaras utomhus.

Lukt

Inget av de ämnen som hanteras i processen luktar och verksamheten kommer därför inte att orsaka någon lukt till omgivningen.

Buller

All produktionsverksamhet sker inne i lokalerna och omfattar inte i sig någon process som medför buller. Den största bullerkällan förväntas vara de fläktar som används för indunstning. Dessa kommer att placeras inomhus och byggas in i ljudisolerande lådor för att klara Folkhälsomyndighetens allmänna råd om buller inomhus (FoHMFS 2014:13) och Naturvårdsverkets Vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller (Rapport 6538) som gäller vid bostäder, skolor, förskolor och vårdlokaler. Utifrån de bullerberäkningar som har gjorts bedöms verksamheten påverka angränsande bebyggelse i mycket liten utsträckning.

Med stöd av ingiven bullerutredning kan konstateras att verksamheten ger upphov till en marginell påverkan på bebyggelsen i omgivningen, 23 dB(A). Inte heller i denna del påverkar nu ändrade omständigheter sådan påverkan. Till detta kommer att det för detaljplanens antagande antagits värden med en fiktiv bullerkälla på 110 dB(A), att jämföra med de 85 dB(A) som verksamheten väntas ge upphov till. Även i denna del väntas därmed påverkan på omgivningen bli försumbar, vilket är fallet oavsett fastighetens utformning och användning.

Sammantaget kan man därför dra slutsatsen att, trots att situationsplanen ändras något efter att ansökan lämnats in, kommer inte detta få någon betydelse gällande bullersspridningen i närliggande bostadsområden och naturvårdsverket riktlinjer kommer med råge kunna understigas.

Kemikaliehantering

Utöver råvarorna natriumsulfat och kaliumklorid kommer kemikalierna svavelsyra och natriumhydroxid att hanteras i produktionslokalen.

Förvaring av kemiska produkter kommer att ske på ett kontrollerat sätt så att eventuellt spill inte kan nå spillvattenledningar, dagvattenledningar eller omgivande mark. De kemikalier som hanteras i verksamheten ska förtecknas i bolagets kemikalieförteckning. I enlighet med produktvalsprincipen kommer farliga kemikalier att bytas ut mot mindre farliga där det är möjligt.

Avfallshantering

De avfallsmängder som uppstår kommer att sammanställas i en avfallsförteckning som innehåller uppgifter om avfallsslag, EWC-kod, uppkomst, mängd, transportör, mottagare, anläggning för slutligt omhändertagande samt typ av omhändertagande. Avfallsförteckningen kommer även att användas som ett internt underlag för kontinuerlig utvärdering av avfallshanteringen. Utvärderingen syftar till att utvärdera om och i så fall hur Cinis kan förebygga uppkomsten av avfall och utöka återanvändning och återvinning av det avfall som uppstår. Vid all avfallshantering och planering kommer Cinis att följa avfallstrappan – minimera, återanvända, återvinna, energiutvinna, deponera. När avfall lämnas till avfallshanteringsbolag kommer Cinis att kontrollera att bolaget har rätt att transportera och behandla avfallet.

Det restsalt som bildas i processen kommer att uppgå till ca 6 400 ton/år och består av NaCl till hälften samt av KCl och Na₂SO₄ med cirka 40 respektive 10 procent. Restsaltet bör vara att betrakta som en biprodukt och därmed inte utgöra avfall, eftersom det kommer att finna avsättning på marknaden utan föregående behandling.

Skulle biprodukten vara att betrakta som avfall bör det omfattas främst av kapitel 06 i Bilaga 3 till avfallsförordningen (SFS 2020:614): ”avfall från oorganisk-kemiska processer” med delkapitlen 06 03 ”Avfall från tillverkning, formulering, distribution och användning av salter, saltlösningar och metalloxider”, samt 06 06 ”Avfall från tillverkning, formulering, distribution och användning av svavelhaltiga kemikalier, samt från kemiska processer där svavelföreningar ingår och avsvavlingsprocesser” kan förekomma.

Exakt EWC-kod kan bestämmas tidigast efter det att avfallet är uppkommet och analyserat med avseende på totalhalter metaller samt pH. För planeringen av verksamheten har Cinis utgått från att halterna kommer uppnå farligt avfall-gränser. Detta för att säkerställa att planerade lagringsutrymmen och verksamheten i övrigt är anpassad efter FA-krav.

De EWC-koder som kan aktualiseras inkluderar:

- 06 03 Avfall från tillverkning, formulering, distribution och användning av salter, saltlösningar och metalloxider:
 - 06 03 13* Salter i fast form och saltlösningar som innehåller tungmetaller och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
 - 06 03 14 Andra salter i fast form och andra saltlösningar än de som anges i 06 03 11 och 06 03 13.
 - 06 03 99 Annat avfall än det som anges i 06 03 11-06 03 16.
- 06 06 Avfall från tillverkning, formulering, distribution och användning av svavelhaltiga kemikalier, samt från kemiska processer där svavelföreningar ingår och avsvavlingsprocesser:
 - 06 06 02* Avfall som innehåller farliga sulfider och som enligt 2 kap. 3 § ska anses vara farligt avfall.
 - 06 06 03 Annat sulfidhaltigt avfall än det som anges i 06 06 02.
 - 06 06 99 Annat avfall än det som anges i 06 06 02 och 06 06 03.

Det gods som kommer att hanteras och klassas som farligt avfall är svavelsyra och natriumhydroxid. Transport av farligt gods kommer att ske via för ändamålet godkänd transportör. Transport inkluderar även lastning och lossning.

Svavelsyra och natriumhydroxid kommer att användas i processen. Dessa är frätande ämnen och kommer att hanteras med stor försiktighet. Svavelsyra och natriumhydroxid kommer att förvaras i dubbelmantlade tankar som i sin tur är invallade. Tankarna kommer att ha överfyllnadsskydd. Placeringen av tankarna i lokalen kommer att utformas så att ingen risk för påkörning föreligger och med ett säkert skyddsavstånd. För att säkerställa en säker förvaring och hantering kommer tankarna att vara föremål för kontinuerlig och frekvent tillsyn och personalen kommer att ha erforderlig kunskap om säker hanteringen av dessa ämnen. pH- och konduktivitetsmätning kommer att utföras i lokalens pumpgröpar.

Hantering och kontroll av svavelsyra och natriumhydroxid kommer att beskrivas i bolagets egenkontrollprogram där det kommer att framgå hur och med vilken frekvens som kontroll kommer att ske. Som mest kommer det att finnas 3 m³ svavelsyra (förvarade i 3 st. IBC-tankar) och 2 m³ natriumhydroxid (förvarade i 2 st. IBC tankar) vid samma tillfälle i lokalen.

Farliga avfall, svavelsyra och natriumhydroxid, kommer att förvaras i produktionslokalen i anslutning till processutrustningen där svavelsyra och natriumhydroxid används för pH justering. Förvaring kommer att ske på ett kontrollerat sätt så att eventuellt spill inte kan nå spillvattenledningar, dagvattenledningar eller omgivande mark.

Energikonsumtion

Cinis avser driva verksamheten med el från förnyelsebara energikällor, och på så vis undvika att använda fossila bränslen i verksamheten. På anläggningen

lagerbyggnader kommer solceller att installeras. Dialog förs med Skellefteå Kraft om huruvida det kommer att krävas utökad tillförsel av el till verksamhetsområdet.

Restvärmen från torkanläggningarna och industningen med mera kommer att användas för att värma upp lokalerna. Cinis för dialog med Skellefteå Kraft om att tillföra eventuell överskottsvärme till fjärrvärmenätet och goda möjligheter till detta finns.

Energiförbrukningen för hela verksamheten beräknas till cirka 80–90 GWh per år. Processen kräver ungefär hälften så mycket energi som den så kallade Mannheim-processen, vilken är den process som används för huvuddelen av kaliumsulfatframställningen globalt i dag.

Transporter

Lastbil

Lastbilar kommer att användas för att transportera råvaror och färdiga produkter mellan verksamhetsområdet och Skellefteå hamn. Transporter mellan hamnen och verksamheten kommer att ske med lastbil. Avståndet mellan verksamhetsområdet och hamnen är cirka tolv kilometer. Transporterna av natriumsulfat mellan Northvolts verksamhet och Cinis verksamhet kommer även de att ske med lastbil. Preliminärt beräknas det totala antalet lastbilstransporter till 70 st. per dygn. Så långt det är möjligt kommer samma lastbil att transportera råmaterial från hamnen samt färdiga produkter till hamnen så att antalet tomma körningar minimeras. Dessutom kommer Cinis koordinera logistik med andra satsningar i området för att eliminera tomma körningar. Samtliga lastbilar ska vara eldrivna där det är möjligt.

Eventuellt kommer ett industrispår byggas ut i samband med att Skelleftehamn utvecklas och om det blir av kommer delar av lastbilstransporterna att kunna bytas ut mot transporter på järnväg.

Båt

Transporter till och från fastigheten kommer huvudsakligen att ske via Skelleftehamn. Sammanlagt 11 000 ton inkommande råmaterial och färdiga produkter per vecka kommer att fraktas till och från hamnen.

Personbilstrafik

Med hänsyn till de arbetstillfällen som skapas vid verksamheten är det troligt att personbilstrafiken till industriområdet kommer att öka. Eftersom verksamheten kommer att bedrivas dygnet runt kommer personalen att anlända till och lämna arbetsplatsen vid olika tider på dygnet. Vägnätet är väl utbyggt och den personbilstrafik som Cinis verksamhet genererar bedöms inte påverka trafiksituationen i någon större utsträckning.

Risikanaly

Av genomförd riskanalys framgår att det saknas anledning anta att verksamheten ger upphov till sådana risker som särskilt bör beaktas.

Statusrapport

Den ansökta verksamheten är en industriutsläppsverksamhet. En ansökan om tillstånd för den typen av verksamheter ska innehålla en statusrapport. En sådan rapport har bifogats till ansökan. Sammanfattningsvis framgår där att området är oexploaterad tidigare jordbruksmark och skogsmark. Det finns inga uppgifter som föranleder misstanke om markförorening inom det planerade området. Det kommer inte att hanteras några miljöfarliga ämnen inom verksamhetsområdet. Två ämnen som är frätande och därför hälsofarliga kommer att användas, dessa ämnen är svavelsyra och natriumhydroxid. Dessa ämnen kommer att hanteras inomhus i slutna behållare.

Med anledning av att verksamheten berörs av industriutsläppsförordningen, endast under förutsättningar som inte torde vara för handen, utan som tar sikte på annan gödselframställning saknas beskrivningar av den sökta processen som kunde vara av omedelbar relevans för frågan om BAT-slutsatser¹. Cinis har dock utgått från den beskrivning som finns med avseende på ”Produktion av oorganiska högvolymerkemikalier” som medelbart relevant. Därtill kommer ett antal andra BAT-slutsatser som kunde vara medelbart relevanta för den beskrivna verksamheten, såsom BAT-slutsatserna för rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom den kemiska sektorn (BAT-CCW). Bolaget har gett in en detaljerad beskrivning av efterlevnaden av BAT-slutsatser enligt ovan. En koppling till BREF (BAT-referensdokumentet) lämnas även där så kan vara relevant. Sammantaget framgår av det ovan sagda och den ingivna beskrivningen att Cinis kommer att uppfylla de krav som följer med sagda BAT-slutsatser.

Egenkontroll

Ett kontrollprogram kommer att tas fram i samråd med tillsynsmyndigheten efter att tillstånd erhållits. Syftet är att redovisa hur villkor uppfylls samt hur eventuell miljöpåverkan kontrolleras och följs upp.

Nollalternativet

Nollalternativet innebär att verksamheten inte anläggs i Bergsbyn. Det innebär även att det överskott av natriumsulfat från andra industrier som Cinis avser använda som en råvara inte blir använd som den resurs det kan vara. Miljövinsten som det innebär att använda natriumsulfat som en resurs uteblir och istället kommer utsläppen av natriumsulfat att fortsätta. Eftersom det tänkta verksamhetsområdet av kommunen avses användas som industrimark i enlighet med detaljplanen är det troligt att någon annan industri etableras på platsen.

Allmänna hänsynsregler

Kunskapskravet (2 kap. 2 § MB)

Genom miljöbedömningsprocessen har Cinis skaffat sig kunskaper om och utvärderat verksamhetens möjliga effekter på människors hälsa och miljö. Kunskapen kommer att utvecklas ytterligare under detaljprojektering av verksamheten tillsammans med relevanta kompetenser inom till exempel risk och säkerhet, avfall och biologisk mångfald.

¹ Slutsats om Best Available Techniques, bästa tillgängliga teknik.

Tillverkningsprocessen har testats och utvärderats med avseende på bland annat energieffektivitet och säkerhet i labbmiljö. Den tillämpas och finns i dag på andra platser och all teknik och alla processteg är redan kända. Det föreligger ingen teknisk risk.

Under drift kommer Cinis bedriva egenkontroll för att redovisa hur villkor följs samt hur eventuell miljöpåverkan kontrolleras och följs upp. Med hjälp av egenkontrollen kommer Cinis även att kontinuerligt utvärdera om och i så fall hur negativ påverkan på människors hälsa eller miljö kan minimeras ytterligare.

Försiktighetsprincipen (2 kap. 3 § MB)

För att förebygga och motverka att verksamheten medför skada eller olägenhet på människors hälsa och miljö kommer Cinis att tillgodogöra sig erforderlig kunskap och tillämpa bästa möjliga teknik. Cinis kommer även att vidta försiktighetsåtgärder och skyddsåtgärder i form av:

- Inga utsläpp av miljöskadliga ämnen till luft. Partikelhalten i utsläpp från torkar begränsas till max 10 ppm. Men blir troligtvis väsentligt lägre eftersom ett högeffektivt filtreringssystem kommer att användas. Detta system säkerställer att inga partiklar större än PM 2,5 lämnar processanläggningens utgående luftströmmar.
- Inga utsläpp av miljöskadliga ämnen till mark.
- Inga utsläpp av processvatten till recipient.
- God ventilation i hela verksamheten.
- Fläktar byggs in och placeras endast inomhus för att minska buller. Utrustning och transporter väljs med hänsyn till buller.
- Byggnader, grönytor och andra ytor inom verksamhetsområdet avses utformas för att passa in miljön och skapa en estetiskt tilltalande industriverksamhet.
- Förvaring av kemikalier sker på ett kontrollerat och säkert sätt.
- Avfall hanteras på ett kontrollerat och säkert sätt.
- Automatiskt brandlarm, fasta vattenposter, begränsning av brandfarlig vara, handbrandsläckare, rökventilatorer och utbildning av personal med hänseende på säkerhet.
- En brandkonsult kommer att genomföra en riskanalys för hela anläggningen, speciellt med hänseende på dammexplosioner.
- Kontinuerlig riskinventering som en del av Cinis egenkontroll.

Produktvalsprincipen (2 kap. 4 § MB)

Cinis slutprodukter kaliumsulfat och natriumklorid medför inte risker för människors hälsa eller miljön.

I tillverkningsprocessen används natriumsulfat som råvara. Natriumsulfat är en restprodukt från batteritillverkning. Syftet med Cinis tillverkningsprocess är att tillvarata natriumsulfat som en resurs.

Alla kemikalier som används i tillverkningsprocessen kommer att förvaras på ett säkert sätt och finns förtecknade i Cinis kemikalieförteckning. I alla situationer där

det är möjligt kommer ämnen som kan medföra skada på människors hälsa eller miljön att bytas ut mot mindre farliga.

Hushållnings- och kretsloppsprinciperna (2 kap. 5 § MB)

Cinis tillverkningsprocess bygger på att använda natriumsulfat från batteritillverkning i sin egen tillverkning. På så vis kan natriumsulfat användas som en resurs istället för att vara ett avfall, vilket innebär en miljömässigt bättre och mer cirkulär hushållning av råvaror.

Allt vatten som används i tillverkningsprocessen recirkuleras och bara 2 procent av det vatten som används måste årligen ersättas med nytt.

Verksamheten kommer att drivas med förnybar el från förnybara energikällor. Restvärme från torkanläggningar och indunstning kommer att användas för att värma upp lokalerna, vilket minskar energibehovet. Cinis tillverkningsprocess har ett energibehov som är mindre än hälften så stort jämfört med den så kallade Mannheimprocessen, vilken är den process som används för huvuddelen av kaliumsulfatframställningen globalt i dag. Fortsatt användning av Mannheimprocessen motarbetar den gröna omställningen eftersom processen behöver fossila bränslen i driften och dessutom bidrar i stor utsträckning till att stödja ett fortsatt oljeberoende och minska ett cirkulärt utnyttjande av resurser.

Den överskottsvärme som är försvarbar att användas för fjärrvärme kommer att avyttras till Skellefte Kraft i enlighet med redan ingånget avtal om leveranser av fjärrvärme.

Allt avfall som uppstår i verksamheten kommer att hanteras på ett sätt som minskar negativ påverkan på miljö.

Lokaliseringsprincipen (2 kap. 6 § MB)

Cinis har utrett alternativa lokaliseringar av verksamheten och kommit fram till att industriområdet Bergsbyn i Skellefteå är den mest lämpliga.

Genom att lokalisera verksamheten nära den verksamhet som ska tillhandahålla natriumsulfat och dessutom vid en befintlig djuphamn kan Cinis minimera transporter på land av både råvara och färdiga produkter, vilket innebär att klimatpåverkan av transporterna minimeras.

Miljöpåverkan

Miljöpåverkan redovisas i detalj i miljökonsekvensbeskrivningen.

Sammanfattningsvis bedöms verksamheten medföra små eller obetydliga konsekvenser för samtliga utredda miljöaspekter. Verksamheten bedöms inte förhindra måluppfyllnad av de globala hållbarhetsmålen och de nationella miljö kvalitetsmålen, utan i vissa fall bidra till måluppfyllnad. Inte heller kommer verksamheten att innebära överskridanden av några miljö kvalitetsnormer.

Redovisning av samråd

Samrådsprocessen inleddes den 31 augusti 2021 när myndighetssamråd hölls med Länsstyrelsen i Västerbottens län och Skellefteå kommun. Senare har även berörda myndigheter, föreningar, fastighetsägare, närboende och allmänheten bjudits in att delta i samrådet. Samrådsunderlag, samrådsprotokoll samt yttranden redovisas i sin helhet i samrådsredogörelsens respektive bilagor till miljökonsekvensbeskrivningen.

Icke-teknisk sammanfattning

Den ansökta verksamheten avser tillverkning av mineralgödsel (kaliumsulfat) och bordssalt (natriumklorid). Som huvudråvara kommer restprodukten natriumsulfat från batteritillverkning att användas. Cinis ansöker om tillstånd för att få tillverka högst 200 000 ton kaliumsulfat och 130 000 ton natriumklorid per år.

Den detaljplan som finns för området föreskriver att området ska användas för industriändamål och tillåter byggnation om högst 40 meter. Planerade byggnader för verksamheten stämmer överens med detaljplanens bestämmelser.

I dag bedrivs ingen verksamhet på det planerade verksamhetsområdet. Markområdet består i dag av skog samt delvis skogbevuxen tidigare jordbruksmark. Det finns inga uppgifter som föranleder misstanke om markförorening inom det planerade verksamhetsområdet. I anslutning till området har järnsand använts som konstruktionsmaterial vid vägbyggnad vilket har gett upphov till förhöjda halter av främst arsenik, barium, bly, kobolt, koppar, krom och zink. Det går inte att utesluta att järnsand använts vid konstruktion av den väg som löper genom området. Vägen kommer att provtas och analyseras, med avseende på de ämnen som förekommer i järnsand, innan eller i samband med schaktarbeten för iordningställande av ytan. Massor med föroreningshalter över de generella riktvärdena för MKM som påträffas körs till mottagare med tillstånd att ta emot de aktuella massorna.

Det finns även uppgifter om förhöjda bakgrundshalter av arsenik i området. Utöver detta förväntas inga markföroreningar påträffas inom det planerade verksamhetsområdet.

Det kommer inte att hanteras några miljöfarliga ämnen inom verksamhetsområdet. Två ämnen, svavelsyra och natriumhydroxid, som båda är frätande och således är hälsofarliga kommer att användas. Dessa ämnen kommer att hanteras inomhus i slutna behållare. Vid korrekt hantering ska dessa ämnen inte kunna spridas till mark, grundvatten eller ytvatten.

All förvaring av kemiska produkter kommer att ske på ett kontrollerat sätt så att eventuellt spill inte kan nå spillvattenledningar, dagvattenledningar eller omgivande mark. Hantering och kontroll av svavelsyra och natriumhydroxid kommer att beskrivas i bolaget egenkontrollprogram. Ett kontrollprogram kommer att tas fram i samråd med tillsynsmyndigheten efter att tillstånd erhållits.

Från produktionsprocesserna sker inga utsläpp till vare sig mark eller vatten. Efter- som processvattnet kommer att recirkuleras i produktionen sker inga utsläpp till

recipient eller dagvatten. Utsläpp av saltpartiklar till luft blir nära noll tack vare högeffektiva filter.

Själva produktionen kommer att drivas med fossilfri energi. I jämförelse med andra tillverkningsprocesser för kaliumsulfat har Cinis process en mindre klimatpåverkan.

Avverkningar, schakt- och anläggningsarbeten kommer som en skyddsåtgärd att genomföras utanför fåglarnas häckningsperiod 15 mars–31 juli.

För att förebygga att olycka eller tillbud kommer ett systematiskt brandskyddsarbete att implementeras.

Vid lastning och lossning i hamnen kommer bland annat absorberingsmaterial att finnas tillgängligt för att minimera konsekvenser av en eventuell olycka.

För att minska buller kommer fläktar att byggas in och placeras inomhus.

Sammanfattningsvis bedöms verksamheten medföra små eller obetydliga konsekvenser för samtliga utredda miljöaspekter.

Försiktighetsåtgärder

Utöver de villkor som Cinis föreslår har även följande försiktighetsmått och skyddsåtgärder antagits för verksamheten.

- Verksamheten detaljprojekteras utifrån gällande BAT-slutsatser.
- Vatten återcirkuleras och inget processvatten släpps till kommunalt avlopp eller recipient. Spolvatten och annat spillvatten samlas upp och leds via en tank till ett ZLD (Zero liquid discharge)-system som driver av vattnet varpå restprodukterna kan återföras till processen alternativt hanteras som avfall.
- Utgående luft från processanläggningen renas med cyklon/textilfilter kombinerat med HEPA-filter. Provtagning av utgående luft på årlig basis (eller så ofta som tillståndsmyndigheten anser det vara nödvändigt) med avseende på partikelutsläpp. Resultatet redovisas i den årlig miljörapporten.
- Fläktar och annan bullrande utrustning byggs in för att minska buller till omgivningen.
- Avverkningar sker utanför fåglarnas häckningsperiod.

Utöver de villkor som Cinis föreslår har även följande försiktighetsmått och skyddsåtgärder antagits för verksamheten med avseende på energi.

- Restvärme som uppstår i processen kommer att används för att värma upp lokalerna. En diskussion förs med Skellefteå Kraft kring möjligheterna att även överföra spillvärme till fjärrvärmenätet.
- Lastbilar, hjullastare och andra transportfordon kommer så långt som möjligt att drivas på el eller annat förnybart bränsle så som tex HVO eller biogas.
- Vid nyinstallation ska så energieffektiv utrustning som möjligt väljas. Energiaspekten ska beaktas vid val av uppvärmningssystem för lokaler, pumpar, fläktar och annan utrustning, vid ombyggnad samt vid översyn av underhålls- och drifrutiner för verksamheten.

- Cinis ska i den årliga miljörapporten till tillsynsmyndigheten fortlöpande redovisa hur arbetet med att effektivisera energianvändningen för hela anläggningen fortskrider.

Verkställighetsförordnande

Genom Rysslands invasion av Ukraina har Sveriges sårbarhet och beroendet av andra länder, kommit att bli alltmer tydlig. Lantbruket blir därigenom en hårt drabbad näring, då drygt tjugo procent av den gödsel som används på svenska åkrar kommer från Ryssland och Belarus. Genom de restriktioner som nu finns på sådan import uppstår en global konstgödselkris. Denna har ytterligare förvärrats de senaste månaderna då konstgödselproduktionen i Europa är kraftigt beroende av gas och flera bolag på grund av rådande energikris har tvingats avbryta sin produktion. Situationen är så pass allvarlig att regeringen gett Jordbruksverket i uppdrag att omgående analysera förutsättningarna för ökad gödselproduktion i Sverige.

För att möta de svårigheter som anges ovan har Cinis möjlighet att i det närmaste omedelbart trygga en hållbar och ansvarsfull svensk tillverkning av konstgödsel. En tillverkning som kan ersätta det gödselmedel som i dag företrädesvis produceras med fossila metoder i länder som Ryssland, Belarus och Kina samt även täcka upp för bortfall i Europa på grund av den numera ytterligt begränsade tillgången till gas. Genom den inhemska produktionen av konstgödsel kan även den inhemska produktionen av livsmedel främjas på ett tydligt och bra sätt.

Samtidigt som Sveriges och Europas jordbruk skriker efter konstgödsel har Sverige också flertalet industrier med stora utsläpp som kan användas som insatsvara för att producera just konstgödsel. Utsläppen av ESP-aska från massaindustrin pågår i dag för fullt, trots att Cinis skulle kunna ta hand om dessa utsläpp och ha en reell effekt och minska utsläppen till Östersjön. Även Northvolts pågående batterisatsning i Skellefteå är beroende av att Cinis kan hantera deras restströmmar i form av natriumsulfat. Cinis produktion tryggar därmed inte bara produktionen av fossilfri konstgödsel utan löser också utsläpps- och avfallsproblem för stora industrinäringar i Sverige, vilket i sin helhet bidrar till en bättre miljö.

Till det ovan sagda och det positiva, även för miljön, resultat som kan åstadkommas genom den ansökta verksamheten kommer att Cinis produktionsprocess är designad med största försiktighet och beaktande av miljön. I processen hanteras i allt väsentligt inga farliga kemikalier och det sker inga eller extremt begränsade utsläpp till luft och miljön. Inom drygt ett år kan Cinis produktion vara i gång och bidra till att stärka svenskt och europeiskt självförsörjande. Den prövning som krävs för att medge verksamheten bör därför vara av mindre komplex natur. Den verksamhet som Cinis planerar utgör ett mycket tydligt och bra exempel på den cirkulära ekonomi som bör eftersträvas, så även med avseende på avfall och avfallstrappan.

Då behovet av lokal konstgödselproduktion är större än någonsin samtidigt som avfallsproblematiken växer hemställer Cinis om en möjlighet att få nyttja meddelat tillstånd, även om det överklagas. Till detta kommer att verksamheten inte skulle medföra sådan påverkan på omgivningen och platsen som inte relativt enkelt kunde

återställas, om tillståndet inte slutligt skulle vinna laga kraft.

INKOMNA YTTRANDEN

Länsstyrelsen

Sökandens föreslagna villkor

Länsstyrelsen anser att vissa förtydliganden och tillägg behöver göras i Cinis förslag till villkor 2, 3, 4, 5 och 6 så att de får följande lydelse.

Villkor 2 – Kemiska produkter och farligt avfall

Farligt avfall ska samlas upp och lagras i avvaktan på bortskaffande. Flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska förvaras inom invallade områden som är täta och beständiga mot det som förvaras.

Invallningar ska vara dimensionerade så att de rymmer volymen av den största behållaren och 10 procent av övriga behållares sammanlagda volym. Invallningen ska skyddas mot nederbörd. Dubbelmantlade behållare får användas i stället för invallning. Behållare ska vara märkta och skyddade mot påkörning.

Golvavlopp får inte finnas där flytande kemiska produkter eller flytande farligt avfall hanteras.

Villkor 3 – Buller vid anläggningsarbete

Buller från anläggningsarbeten får vid bostäder inte överskrida de värden som anges i Naturvårdsverkets allmänna råd (2004:15) om buller från byggplatser. Tillsynsmyndigheten får medge avsteg från villkoret i enskilda fall och för kortare perioder om det kan motiveras av en kortare sammantagen arbetstid eller andra liknande skäl och avvikelserna kan ske utan betydande olägenhet för omgivningen.

Villkor 4 – Buller under drift

Buller från verksamheten under drift inklusive transporter inom verksamhetsområdet får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än:

50 dB(A) Helgfri måndag–fredag kl. 06.00–18.00

40 dB(A) Nattetid kl. 22.00–06.00

45 dB(A) Övrig tid

De angivna ekvivalentvärdena ska kontrolleras genom mätning vid bullerkällorna (närfältsmätning) och beräkningar vid berörda bostäder. Kontroll ska ske så snart anläggningen har tagits i drift eller så snart det har skett förändringar i verksamheten som kan medföra mer än obetydligt ökade bullernivåer och när tillsynsmyndigheten i övrigt anser att kontroll är befogad.

Arbetsmoment som typiskt sett kan ge upphov till momentana ljudnivåer över 55 dBA vid bostäder får inte utföras nattetid (kl. 22.00–06.00).

Villkor 5 – Kontrollprogram

För verksamheten ska finnas ett aktuellt och uppdaterat kontrollprogram som visar hur villkoren följs och hur verksamhetens påverkan på hälsa och miljö i övrigt undersöks. I kontrollprogrammet ska anges mätmetoder, mätfrekvens och utvärderingsmetoder. I kontrollprogrammet ska det även finnas en uppdaterad kemikalieförteckning.

Kontrollprogrammet ska lämnas in till tillsynsmyndigheten senast tre månader efter att detta beslut tagits i anspråk, eller den senare tid som tillsynsmyndigheten bestämmer.

Villkor 6 – Avvecklingsplan

Bolaget ska till tillsynsmyndigheten senast sex månader innan verksamheten i sin helhet eller i någon väsentlig del upphör lämna in en plan för avveckling. Åtgärder för avveckling och efterbehandling får inte påbörjas förrän planen har godkänts av tillsynsmyndigheten.

Planen ska innefatta frågor som avser omhändertagande av lagrade kemiska produkter och avfall, uppskattad kostnad för de åtgärder som behöver vidtas samt en redovisning av behov av utredningar för att fastställa förekomsten av eventuella föroreningar.

Avsikten med åtgärderna i planen ska vara att säkerställa att nödvändiga åtgärder vidtas för att återställa fastigheten till ett från miljösynpunkt tillfredsställande skick.

Länsstyrelsen yrkande om nya villkor.

Länsstyrelsen har följande förslag till ytterligare villkor.

Kemikalier

7. Spill och läckage av kemikalier eller flytande avfall ska omgående samlas upp och tas om hand. Saneringsutrustning ska finnas tillgänglig på lastnings- och lossningsplatser. I händelse av spill ska saneringsutrustning finnas tillgänglig under den tid som saneringsarbetet pågår. Uppsamlat spill och fasta rester ska tas om hand som avfall.
8. Lastning och lossning av kemikalier ska ske på ett för produkten tätt underlag med möjlighet att samla upp hela den levererade volymen i händelse av olycka.

Motivering

Bolaget har angett ett villkor om förvaringen av kemikalier och farligt avfall, villkor nr 2. Länsstyrelsen yrkar utöver det att ytterligare två villkor gällande kemikaliehanteringen anges för att minska risken för negativa konsekvenser från verksamheten.

Dagvatten

9. Dagvattensystemet ska vara utformat så att det har kapacitet att fördröja och sedimentera partiklar. Systemet för dagvatten ska också gå att stänga av vid händelse som riskerar att sprida föroreningar från avfall, kemikalier, råvaror och

brand med dagvattnet. Utformningen av dagvattensystemet ska ske i samråd med tillsynsmyndigheten som också får besluta om ytterligare villkor.

Motivering

Enligt kommunens dagvattenutredning ska fördröjning av dagvatten ske inom den egna fastigheten innan det leds vidare till kommunens dagvattensystem. Cinis har i ansökan angett att de ska utföra en egen dagvattenhantering på fastigheten och att den kommer att utformas utifrån Skellefteå kommuns dagvattenstrategi men har inte föreslagit något villkor. Bolaget har i komplettering nämnt att avvattning ska ske till ett fördröjningsmagasin ovan jord och även till ett underjordiskt fördröjningsmagasin. I kommunens dagvattenutredning anges att det kan finnas svårigheter att skapa underjordiska fördröjningsmagasin i mark där markvatten/grundvattennivån ligger högt.

Länsstyrelsen anser att det är motiverat med ett villkor om dagvatten samt att det är viktigt att bolaget inför och vid utformningen av dagvattensystemet samråder med kommunen och tillsynsmyndigheten som även ges möjlighet att föreskriva om ytterligare villkor avseende utformningen.

Energi

10. Vid nyinstallation ska så energieffektiv utrustning som möjligt väljas. Energi-aspekten ska beaktas vid val av uppvärmningssystem för lokaler, pumpar, fläktar och annan utrustning. Energiaspekten ska också beaktas vid ombyggnad samt vid översyn av underhålls- och drifrutiner för verksamheten.

Bolaget ska i den årliga miljörapporten till tillsynsmyndigheten fortlöpande redovisa hur arbetet med att effektivisera energianvändningen för anläggningen fortskrider.

Motivering

Cinis har i sina åtaganden specificerat att de kommer att välja energieffektiv utrustning om möjligt mm. men inget villkor är föreslaget. Länsstyrelsen finner det lämpligt att i ett särskilt villkor föreskriva att bolaget fortlöpande och systematiskt ska arbeta med energibesparing och energioptimering av verksamheten. Eftersom det rör sig om en ny verksamhet finns förutsättningar att från start välja energieffektiva lösningar.

För att tillsynsmyndigheten enkelt ska kunna följa upp hur bolaget arbetar med frågan anser länsstyrelsen att bolaget i den årliga miljörapporten särskilt ska redovisa vad man har gjort under det gångna året för att minska energianvändningen.

Rutin för skötsel av reningsutrustning

11. Rutiner ska finnas för skötsel och underhåll av vatten- och luftreningsutrustningar och annan utrustning som kan medföra påverkan på miljön. Verifikat över genomfört underhåll ska kunna uppvisas för tillsynsmyndigheten efter anmodan

Motivering

Cinis spridningsberäkning visar att utsläppen från verksamheten inte kommer att orsaka problem i omgivningen. Länsstyrelsen har inte föreslagit något utsläppsvillkor för luft men anser att en förutsättning för att utsläppen ska hållas på en låg nivå är att reningsutrustningen för både luft och vattenrening underhålls och sköts vilket uttrycks i det yrkade villkoret.

Länsstyrelsens övriga synpunkter

Statusrapport

Markanvisningen på fastigheten nu är utformad på ett annat sätt än då ansökan lämnades in och sedan statusrapporten gjordes. I statusrapporten beskrivs att marken inom det planerade verksamhetsområdet utgörs av oexploaterad tidigare jordbruksmark och skogsmark och att det inte finns uppgifter som föranleder misstanke om markförorening inom det planerade verksamhetsområdet.

Länsstyrelsen anser att statusrapporten ska uppdateras så att den gäller för verksamhetens nya område trots att det är troligt att det inte heller i den nya placeringen förväntas några föroreningar då även det området är oexploaterat.

Underrättelseskyldighet

Länsstyrelsen anser att bolaget skriftligen ska meddela tillsynsmyndigheten och domstolen när det nya tillståndet tas i anspråk och vilken dag anläggningen tas i drift.

Verkställighetsförordnande

Länsstyrelsen delar Cinis inställning att de anläggningsarbeten som skulle kunna påbörjas innan domen fått laga kraft är av sådan karaktär att de skulle kunna återställas om tillståndet inte slutligt vinner laga kraft. Länsstyrelsen har inte något att invända mot att bolaget får rätt att utnyttja tillståndet även om domen inte har fått laga kraft.

Nämnden

Villkor

Nämnden har nedanstående synpunkter och kommentarer på villkorsförslagen. Nämnden ställer sig positiv till länsstyrelsens förslag på ändringar och tillägg när det gäller villkoren.

Villkor 2, Förvaring och hantering av kemiska produkter och avfall

Cinis föreslår i villkor nr 2 att förvaring av kemiska produkter och farligt avfall inte får ske i närheten av öppna golvbrunnar. Nämnden skulle föredra att villkoret formuleras så att kemikalier och farligt avfall inte får förvaras i utrymmen med öppna golvbrunnar eftersom det kan bli otydligt vad som är "i närheten av".

Villkor 5, Kontroll

Nämnden föreslår att villkoret för kontroll ska ha nedanstående lydelse. Väljer mark- och miljödomstolen att inte ställa några krav i villkor på mätningar av något slag kan naturligtvis de delar som rör mätningar utgå.

För verksamheten ska det finnas ett kontrollprogram som hålls uppdaterat och som visar hur villkoren följs och hur verksamhetens påverkan på hälsa och miljö i övrigt undersöks. I kontrollprogrammet ska anges mätplatser, mätmetoder, mätfrekvens och utvärderingsmetoder. Förslag till kontrollprogram ska ges in till tillsynsmyndigheten senast tre månader efter att detta beslut tagits i anspråk, eller den senare tid som tillsynsmyndigheten bestämmer.

Villkor 6, Avveckling

Nämnden föreslår nedanstående lydelse för att tydliggöra Cinis skyldigheter i samband med avveckling. Nämnden anser att det bör framgå att den upprättade statusrapporten ska användas som underlag för bedömningen av om en betydande förorening uppstått. Detta utifrån den vägledning som Naturvårdsverket har angående statusrapporter.

I god tid och minst sex månader innan verksamheten upphör ska en anmälan göras till tillsynsmyndigheten och en efterbehandlingsplan lämnas in.

I planen ska det framgå hur bolaget ska undersöka om mark- och vattenområden, grundvatten, byggnader och anläggningar är förorenade av verksamheten samt hur bolaget ska utföra riskbedömningen. Undersökningarna ska utföras på ett sätt som möjliggör jämförelser mot den statusrapport som upprättats i samband med ansökan.

I nästa steg ska eventuella nödvändiga avhjälpandeåtgärder genomföras och kemiska produkter och farligt avfall ska omhändertas. Undersökningarna och de eventuella åtgärder som kan följa ska planeras och genomföras i samråd med tillsynsmyndigheten, som också ska pröva om planen kan godkännas och vid behov föreskriva om åtgärder.

Ansökan i övrigt

Nämnden har följande synpunkter och kommentarer på ansökan i övrigt.

Utsläpp till vatten

I den tekniska beskrivningen uppger Cinis att spolvatten och spillvatten från processen ska samlas upp via golvavlopp till tankar och sedan ledas vidare till en ZLD-enhet (indunstare). Även släckvatten som kan uppkomma inomhus i händelse av brand ska ledas till samma enhet. Enheten är beskriven att kunna behandla vattnet så att endast en torr produkt kvarstår (restsalt), som till exempel kan säljas för inblandning i vägsalt eller deponeras. Nämnden har ingen tidigare erfarenhet av ZLD-enheter och funderar hur enheten kan hantera lösta ämnen som kan finnas i släckvatten och t.ex. golvrengöringsmedel.

Utsläpp till luft

Länsstyrelsen hade ställt en fråga kring hur Cinis kan säkerställa att spärrfiltret och högvacuumsystemet alltid kan vara i drift med hög verkningsgrad. Nämnden antar att de syftade på uppgiften att reningsanläggningen kommer att vara tillgänglig 98-99 procent av tiden och nämnden har funderat över samma fråga. Bolaget har bemött detta i sin komplettering.

Nämnden anser att även om anläggningen har hög driftsäkerhet och att det utförs service vid planerat årligt driftstopp kan det ändå uppstå något problem med reningsanläggningen där det till exempel kan behöva bytas delar som inte finns att tillgå i närområdet. Även om utsläppen är låga när alla delar i reningsanläggningen är i drift så framgår det inte om processen vid en sådan händelse kommer att stoppas.

Cinis har åtagit sig att göra mätningar av partiklar på årlig basis eller så ofta som tillståndsmyndigheten anser nödvändigt. Nämnden anser att det är bra att partikelutsläppen kontrolleras, speciellt i början, för att få kunskap om storleksfördelningen av partiklarna och hur mycket partiklar som passerar även HEPA-filtret.

Angående utsläpp till luft har nämnden även noterat att det i ansökan och i den tekniska beskrivningen anges att två höga silos ska byggas för förvaring av färdig produkt, för lastning på lastbil. På andra ställen i handlingarna anges att merparten av produkterna ska packas i storsäck och mindre mängder i 25 kg säck som läggs på pall. Det är något otydligt om saltet ska packas i säckar från silo eller om det även ska förekomma s.k. bulktransporter av salt från silo direkt på lastbil. Nämnden funderar på om det kan vara risk för damning i samband med hanteringen från silo.

Avfall

Cinis uppger i sin komplettering att det kan ske uppstå salter och saltlösningar som innehåller tungmetaller och som klassas som farligt avfall. Nämnden undrar om detta gäller för anläggningen i Skellefteå eller om den avfallskoden endast är aktuell för anläggningen som planeras i Örnsköldsvik där elfilterstoff skulle användas som råvara.

Dagvatten

Nämnden hade lämnat önskemål om kompletteringar gällande hantering av dagvatten och släckvatten. Länsstyrelsen hade också uppmärksammat att det enligt det uppdaterade markanvisningsavtalet framgår att Cinis behöver ta omhand dagvattnet inom den egna fastigheten.

Bolaget lämnade in en komplettering till mark- och miljödomstolen där det beskriver hanteringen. Avvattning av hårdgjorda ytor som parkering och körytor ska nu ske genom att leda vattnet via diken och brunnar till underjordiska fördröjningsmagasin.

I den dagvattenutredning som Ramböll utfört och som ingår som underlag till detaljplanen framgår det att marken i området till största delen består av morän och silt, jordarter som det kan vara svårt att infiltrera genom. Siltinslagen ökar i de lägre belägna områdena (vid Torsgatan). Grundvattennivån är mätt vid ett tillfälle på de platser där de föreslagna dammarna för dagvatten skulle vara placerade enligt dagvattenutredningen, och grundvattennivån låg då relativt nära markytan. Ramböll skriver även att det är svårt att skapa underjordiska fördröjningsmagasin i områden där grundvattnet ligger högt och att ett sådant magasin snarare kan dränera ut marken än fördröja dagvatten inom området.

Beroende på vilken nivå det underjordiska magasinets botten anläggs i förhållande till grundvattennivån, så kan en sådan lösning förmodligen fungera. Nämnden anser dock att det kan vara bra att ta med dessa aspekter i planeringen av tomten.

Cinis anger även att släckvatten från större brand med utvändigt släckningsarbete kan ledas till samma magasin och att de då kan stänga pumpen som ska reglera flödet ut från magasinet. Magasinet ska ha en volym av 470 m³, vilket ska motsvara 6,5 timmars brandvattenförbrukning vid en normal brandbelastning (20 liter vatten per sekund). Även vid till exempel olycka med utsläpp på mark kan magasinet fungera som uppsamling genom att stänga pumpen.

Nämnden funderar här på vad som händer om magasinet redan är fyllt av vatten när släckvatten skulle behöva samlas upp. Vi förmodar att pumpen ska styras av en nivåvakt och då krävs det att maxnivån sätts relativt lågt för att ha större utrymme för vatten vid olycka eller brandtillfälle. De underjordiska magasinen är inte beskrivna så i detalj att det är tydligt hur de ska fungera och underhållas.

Verkställighetsförordnande

Nämnden har svårt att veta i vilken utsträckning det finns motstående intressen i ärendet och om Cinis skäl ska anses väga tyngre än eventuella andras intressen av att det ska finnas ett tillstånd som fått laga kraft innan verksamhet påbörjas. Nämnden överlåter därför till domstolen att göra den avvägningen.

Sett ur perspektivet om det skulle innebära risk för irreversibla skador på miljön så bedömer nämnden att den risken är låg. Platsen där Cinis planerar sin etablering ligger inom det nya området Site East Plus som är detaljplanelagt för industri. De mark- och anläggningsarbeten som bolaget skulle kunna påbörja bedömer nämnden är av den karaktären att de ändå skulle komma att genomföras eftersom området är avsett för industri. Sett ut detta perspektiv anser nämnden att bolagets yrkande kan medges.

Sametinget

Planerad verksamhet berör vinterbetesmarker för Mausjaure sameby. Vinterbetesland betraktas som flaskhalsar för renskötseln och är därför extra känsliga för negativ påverkan från exploateringsverksamhet. Det aktuella området är hårt exploaterat och de kumulativa effekterna är omfattande. Samebyn upplever därmed svårigheter att kunna nyttja områdena i den utsträckning som behövs, då det blir alltmer undanträngda.

Cinis uppger i miljökonsekvensbeskrivningen att eftersom verksamheten angränsar till ett befintligt industriområde, och lokaliseras inom ett större område som enligt kommunens planer ska utvecklas till industri- och verksamhetsområde, tas ingen värdefull mark för rennäringen i anspråk av bolagets etablering. När en sameby trängs bort från sina betesmarker på grund av industrier innebär det inte att betesmarkerna inte har ett värde före renskötseln.

Det saknas beskrivning av renskötseln, påverkan på renskötseln samt redogörelse för de kumulativa effekterna i miljökonsekvensbeskrivningen

BOLAGETS BEMÖTANDE

Av länsstyrelsens synpunkter

Cinis noterar att länsstyrelsen inte har något att erinra mot lokaliseringen och medger tillstånd till den planerade verksamheten samt inte har något att erinra mot föreslagen igångsättningstid.

Cinis godtar länsstyrelsens förslag till villkor 2; även om de krav som där föreslås till stor del redan följer av författning.

Cinis godtar länsstyrelsens förslag till villkor 3 och 4 (buller), villkor 5 (kontrollprogram) och villkor 6 (avvecklingsplan).

Cinis godtar även länsstyrelsens förslag till nya villkor 7 och 8 (kemikalier), villkor 9 (dagvatten), villkor 10 (energi) och villkor 11 (rutin för skötsel av reningsutrustning).

Cinis har uppdaterat statusrapporten så att den även omfattar verksamhetens nya område, med beaktande av markanvisningens utformning.

Cinis godtar att skriftligen meddela tillsynsmyndigheten när det nya tillståndet tas i anspråk men ser inte som inte som nödvändigt att även domstolen underrättas.

Av nämndens synpunkter

Cinis notera att nämnden tillstyrker tillstånd och inte har något att erinra med avseende på lämnade villkorsförslag.

Med avseende på nämndens synpunkter på villkor rörande förvaring av kemikalier m.m., kontroll och avveckling torde dessa vara hanterade genom länsstyrelsens förslag som godtas enligt ovan.

I fråga om nämndens synpunkter och frågor rörande utsläpp till luft och vatten, avfall och dagvatten kan Cinis lämna följande svar och upplysningar.

Ämnen i restsaltet

Skulle restsaltet innehålla andra ämnen än de som nu antas och dessa medföra att produkten inte kan avsättas på marknaden utan föregående rening, så kommer saltet att hanteras som avfall och alltså inte avsättas på marknaden som en produkt.

Lasthantering

Hantering av material för transport kommer att ske genom s.k. bulkhantering. Sådan hantering sker inomhus, så damm fångas upp via ventilation och ventilationsluften behandlas i enlighet med beskrivning i ansökningshandlingarna.

Avfall

Vid anläggningen kommer endast Na₂SO₄ att användas som råvara. Det innebär att vid normal drift uppkommer inget farligt avfall. Koden som presenteras är endast aktuell vid produktion med elfilterstoft, vilket inte sker vid nu aktuell anläggning.

Av Sametingets synpunkter

Cinis noterar att samråd skett med samebyn och Sametinget men att synpunkter motsvarande de som nu anförs inte tidigare framförts vare sig då eller tidigare i målet. Vidare att samebyn helt avstått från att yttra sig. Därtill kommer att frågan om påverkan på rennäring är bedömd i avsnitt 3.2.2 av genomförd miljökonsekvensbeskrivning. Påståendet om att beskrivning saknas avseende renskötsel m.m. är därmed inte korrekt. Yttrandet innehåller inte i övrigt någon konkret och plats-specifik omständighet som kunde vara av betydelse i nu aktuellt fall.

Cinis vidhåller således att påverkan inte kan förväntas och har god kunskap om platsen samt noterar att sametinget inte synes ha detsamma, eftersom yttrandet är mycket allmänt hållet. De allmänt hållna synpunkter som lämnas av sametinget bör därmed inte kunna tillmätas någon betydelse i nu aktuellt mål eftersom de dels strider mot den platsspecifika bedömning som gjorts, dels inte underbyggs av påstående om faktisk och platsspecifik omständighet.

DOMSKÄL

Allmänt

Den sökta verksamheten omfattas av 12 kap. 33 § miljöprövningsförordningen avseende gödselmedel (verksamhetskod 24.33-i).

Anläggningen är klassad som en industriutsläppsverksamhet enligt industriutsläppsförordningen (2013:250). Detta innebär att bolaget omfattas av kravet på att ge in en statusrapport och att förhålla sig till relevanta slutsatser om bästa möjliga teknik, s.k. BAT-slutsatser. Bolaget har redovisat de BAT-slutsatser som bedömts relevanta för verksamheten och hur bolaget kommer att efterleva dem. Bolaget har tillsammans med ansökan gett in en statusrapport som upprättats i enlighet med vad som föreskrivs i 1 kap. 23 § industriutsläppsförordningen.

Tillåtlighet och tillstånd

Miljökonsekvensbeskrivningen

Sametinget har i ett sent skede av handläggningen, i samband med att domstolen kungjorde att den avsåg avgöra målet utan huvudförhandling, framställt

invändningar mot miljökonsekvensbeskrivningen som inte har framförts tidigare. Sametinget har påtalat att det saknas beskrivning av renskötseln, påverkan på renskötseln och en redogörelse för de kumulativa effekterna.

Mark- och miljödomstolen konstaterar att miljökonsekvensbeskrivningen innehåller information om de särskilda förutsättningarna för rennäringen i just detta område. Mausjaure sameby har inkluderats i samrådet och har inte framfört några invändningar. Mot bakgrund av de förhållanden som råder på platsen för den sökta verksamheten anser domstolen att miljökonsekvensbeskrivningen är godtagbar i fråga om rennäringen.

I övrigt har det inte framställts någon invändning mot miljökonsekvensbeskrivningen.

Mark- och miljödomstolen bedömer att den miljökonsekvensbeskrivning som har getts in i målet uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken och utgör tillräckligt underlag för prövningen i målet så att den specifika miljöbedömningen kan slutföras. Miljökonsekvensbeskrivningen ska därför godkännas.

Tillstånd

Planer

Området ingår i den fördjupade översiktsplanen för Skellefteå kommun som fick laga kraft den 28 februari 2020. I planen pekas det aktuella området ut som lämpligt för industri. Skellefteå kommun har antagit en detaljplan för Bergsbyn 5:79 m.fl. som fick laga kraft den 14 december 2020. Planområdet omfattar ett större område än det område som bolaget avser ta i anspråk till följd av den nu sökta verksamheten. Mark- och miljödomstolen konstaterar att befintliga planer inte utgör något hinder för den sökta verksamheten.

Riksintressen

Tidigare fanns ett utpekad riksintresse för järnväg inom verksamhetsområdet. Det avsåg Norrbottniabanans anslutning till Skelleftehamn. Det har dock framkommit

att den sträckningen inte är aktuell längre. Det finns inga andra riksintressen inom eller i anslutning till området. Mark- och miljödomstolen bedömer att den sökta verksamheten därför inte står i konflikt med något riksintresse.

Allmänna hänsynsregler

Mark- och miljödomstolen bedömer att bolaget genom sin ansökan med kompletteringar har visat att hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken har iakttagits.

Sammanfattande bedömning

Mark- och miljödomstolen konstaterar att bolaget, länsstyrelsen och nämnden i princip är ense om att bolaget ska ges tillstånd till den ansökta verksamheten.

Vid en slutlig och samlad bedömning av miljöeffekterna som framkommit genom miljökonsekvensbeskrivningen och under handläggningen av målet i övrigt anser mark- och miljödomstolen att den specifika miljöbedömningen kan slutföras. Domstolen bedömer att verksamheten är förenlig med de allmänna hänsynsreglerna och hushållningsbestämmelserna i 3–4 kap. miljöbalken. Domstolen bedömer att den ansökta verksamheten är tillätlig och att det sökta tillståndet kan lämnas med de villkor som redogörs för nedan.

Villkor och uppskjuten fråga

Efter den skriftväxling som skett i målet är bolaget, länsstyrelsen och nämnden överens om vilka villkor som bör föreskrivas och även om formuleringen av dem. Även mark- och miljödomstolen anser att de slutligen föreslagna villkoren i huvudsak är ändamålsenliga och lämpliga. Domstolen kommenterar nedan de villkor som domstolen finner anledning att formulera på annat sätt än vad som föreslagits och eventuella andra förhållanden som föranleder kommentarer från domstolens sida. Numreringen avser de i domslutet föreskrivna villkoren. Domstolen har gjort en delvis annan numrering än den föreslagna, för att uppställningen av villkoren ska bli mer logisk.

Allmänt villkor

Mark- och miljödomstolen anser att det allmänna villkoret bör ges en något annorlunda formulering än vad sökanden föreslagit. Den formulering som framgår av domslutet överensstämmer med hur domstolens brukar utforma det allmänna villkoret (villkor 1).

Buller

När det gäller buller vid anläggningsarbeten anser mark- och miljödomstolen att det är lämpligare att de aktuella bullernivåerna föreskrivs direkt i villkoret i stället för genom en hänvisning till Naturvårdsverkets allmänna råd. Det bör även tydliggöras i villkoret att bullernivåerna ska följas upp, på begäran av tillsynsmyndigheten (villkor 2).

Kemikalier och avfall

Mark- och miljödomstolen väljer att utforma villkoret om spill och läckage av kemikalier eller flytande avfall (villkor 6) på ett delvis annat sätt än vad som föreslagits. Domstolen bedömer att de sista två meningarna i det föreslagna villkoret inte bör föreskrivas, dels då dessa överlappar villkorets första meningar, dels då det kan tänkas finnas situationer där det som samlats upp kan återföras i produktionen eller på annat sätt tas om hand som något annat än avfall.

Utsläpp till luft

För att torka slutprodukterna kaliumsulfat och natriumklorid kommer varmluft att användas i två separata torkar. Torkluften kommer först att renas genom en kombination av cyklon och textilt spärrfilter för att därefter tillsammans med all evakueringsluft från lokalerna, ledas till ett högeffektivt filtreringssystem (ett s.k. HEPA-filter).

Varken Cinis eller remissinstanser har föreslagit några villkor för utsläpp till luft. I tillståndet för bolagets planerade anläggning i Örnsköldsvik har avgörandet av frågan om vilka slutliga villkor som ska gälla för utsläpp till luft skjutits upp, varvid det har meddelats en utredningsföreskrift om vilken reningsgrad som HEPA-filtret

ger m.m. Samtidigt meddelades en provisorisk föreskrift avseende utsläpp av kaliumsulfat och natriumklorid.

Det är fråga om en ny verksamhet och de i ansökan angivna utsläppen till luft grundar sig på beräkningar. Mark- och miljödomstolen anser att utsläppen till luft bör regleras och finner att det bör ske på motsvarande sätt som i tillståndet för den planerade anläggningen i Örnsköldsvik. Bolaget torde kunna samordna de två föreskrivna utredningarna. Vidare bör en provisorisk föreskrift som grundar sig på den av bolaget genomförda beräkningen av utsläpp till luft meddelas, dvs. 0,28 kg/timme (eller 2 240 kg/år) av kaliumsulfat och 0,19 kg/timme (eller 1 520 kg/år) av natriumklorid. Utrednings- och provisorisk föreskrift framgår av domslutet.

Igångsättningstid m.m.

Cinis har föreslagit att igångsättningstiden för den miljöfarliga verksamheten bestäms till fem år från det att tillståndet har fått laga kraft. Ingen invändning har framställts mot förslaget. Mark- och miljödomstolen finner att den föreslagna tiden är lämplig.

Länsstyrelsen har föreslagit att Cinis skriftligen ska meddela tillsynsmyndigheten och domstolen när det nya tillståndet tas i anspråk och när anläggningen tas i drift. Cinis har godtagit att meddela tillsynsmyndigheten när tillståndet tas i anspråk men har inte sett det som nödvändigt att även meddela domstolen. I och med att mark- och miljödomstolen skjuter upp frågan om utsläpp till luft behöver underrättelse-skyldigheten även omfatta underrättelse till domstolen.

Cinis har även föreslagit att mark- och miljödomstolen ska bestämma en tid för anmälan av anspråk med anledning av oförutsedd skada och att den ska bestämmas till fem år från utgången av igångsättningstiden. Det är dock enbart domar som avser vattenverksamhet som ska innehålla en reglering av tiden för att framställa anspråk på grund av oförutsedd skada. Skador från miljöfarlig verksamhet regleras i

en separat process enligt 32 kap. miljöbalken. Det finns därför inte behov av att i denna dom föreskriva någon sådan tid som bolaget föreslagit.

Verkställighet

Cinis har begärt att tillståndet ska få tas i anspråk även om det inte har fått laga kraft och har motiverat sin begäran med att det finns ett stort behov av att påbörja konstgödselproduktion inom Sverige då det uppstått en brist på konstgödsel inom Europa med hänsyn till dels importrestriktioner för konstgödsel från Ryssland och Belarus, dels minskad produktion på grund av rådande energikris. Bolaget har bedömt att de arbeten som skulle påbörjas innan tillståndet fått laga kraft inte medför sådan påverkan på platsen och omgivningen att området inte relativt enkelt kan återställas om tillståndet inte slutligt får laga kraft.

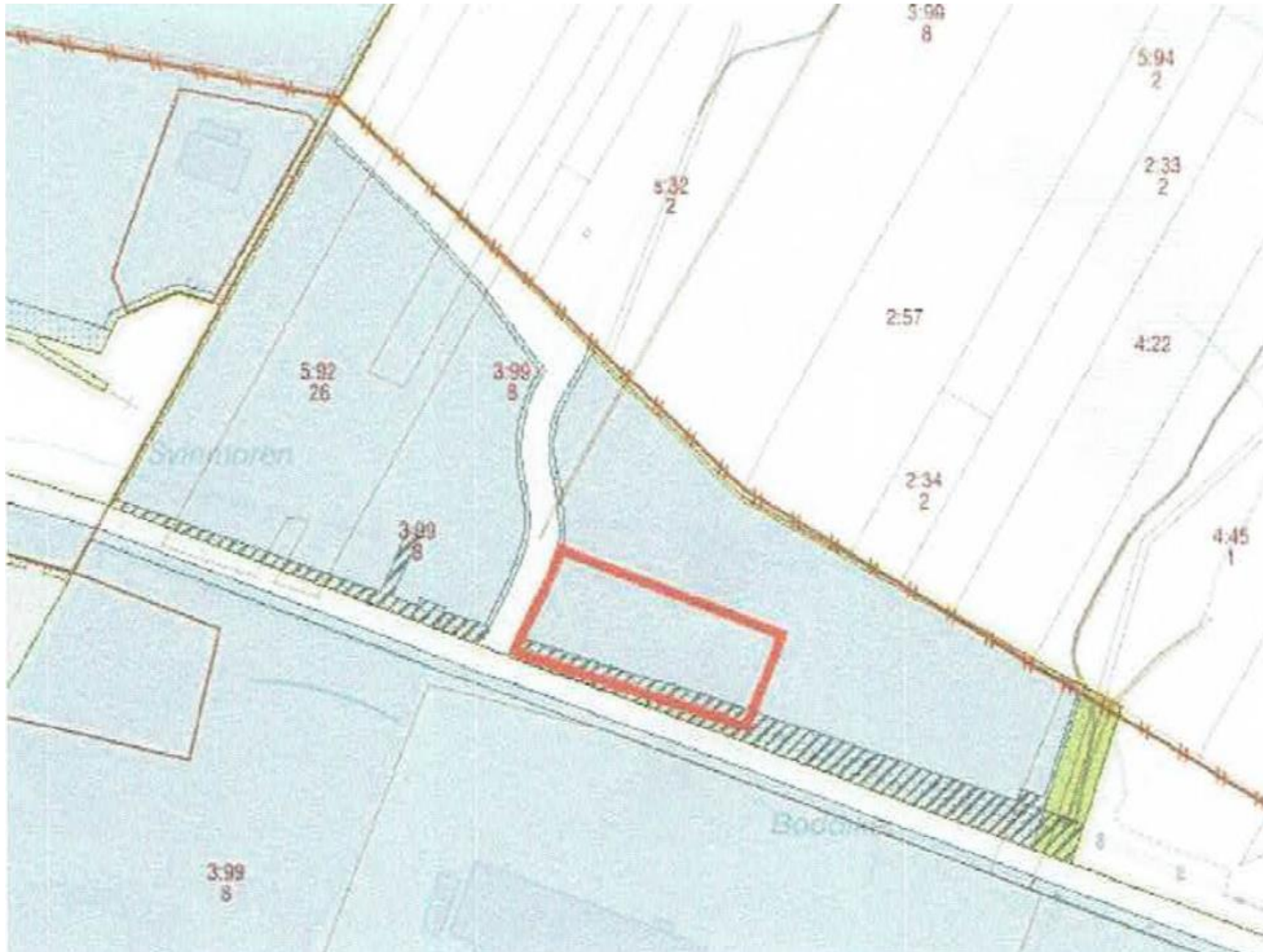
Mark- och miljödomstolen bedömer att det inte finns skäl att anta att ett ianspråktagande av tillståndet före det fått laga kraft skulle medföra beaktansvärda irreversibla verkningar i miljön. Mot bakgrund av vad Cinis har anfört om behovet av att kunna påbörja den sökta verksamheten, att området är detaljplanelagt för industri och att inga invändningar framförts mot ansökan anser mark- och miljödomstolen att det finns skäl att förordna att tillståndet får tas i anspråk även om det inte har fått laga kraft.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-01)

Överklagande senast den 11 juli 2023.

Jonas Öhlund

I domstolens avgörande har rådmannen Jonas Öhlund, ordförande, tekniska rådet Lena Nilsson och de särskilda ledamöterna Tore Forsberg och Ylva Ågren deltagit.

Hur man överklagar

Dom i mark- och miljödomstol som första instans

MMD-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.